

การฟื้นฟูจิตใจ หลังเกิดเหตุ วิกฤต

หลักในการบริหารภาวะวิกฤตที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับ
ในนานาชาติประเทศ คือ **2P2R** ได้แก่

ภาวะวิกฤต คือ ภาวะชั่วคราวที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคล
รับรู้ว่ามีสิ่งคุกคามต่อตัวเอง ภาพพจน์ หรือเป้าหมายใน
ชีวิต อาจทำให้เกิดความสูญเสียหรือเปลี่ยนแปลง โดยที่
วิธีการแก้ปัญหาเดิมๆ ไม่เพียงพอที่จะลดความเครียดนั้น
ทำให้เกิดการเสียสมดุลของชีวิตไป

Preparation : การเตรียมพร้อม

คาดการณ์ถึงภัยพิบัติที่
อาจเกิดขึ้นได้ในชุมชน

วางแผนรับมือที่สามารถ
นำไปใช้ในเหตุการณ์วิกฤตได้

เตรียมปัจจัยทั้งด้านบุคคล
และอุปกรณ์ให้พร้อม

กำหนดที่และ
ขั้นตอนให้ชัดเจน

เตรียมข้อมูลที่สำคัญ เช่น
สถานที่หลบภัย เบอร์โทรฉุกเฉิน

Prevention : การป้องกัน

ตั้งตัวต่อการรับมือ
คอยสังเกตการเปลี่ยนแปลง

ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับ
ภัยพิบัติที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น

ศึกษาประวัติการเกิด
ภัยพิบัติและผลกระทบ

ซ้อมแผนรับมือภัยพิบัติที่มี
แนวโน้มใช้ได้อย่างสม่ำเสมอ

จัดกิจกรรมสร้างความร่วมมือ
ระหว่างคนในชุมชนด้วยกัน

Response : การรับมือ

เรียกขวัญ คืนสติ
ลดการตื่นตระหนก

พาไปในที่
ที่ปลอดภัย

ช่วยเหลือเบื้องต้น
ด้านปัจจัยสี่

ปฐมพยาบาลด้านจิตใจ
เบื้องต้น (PFA)

รับฟัง ให้กำลังใจ
อยู่เป็นเพื่อน

มารู้จัก “โรคทางจิตเวช ที่อาจเกิดขึ้นจาก เหตุวิกฤต หรือ เหตุสะเทือนขวัญ” กันเถอะ

ASD/PTSD
เครียดเฉียบพลัน

Acute Stress Disorder : ASD
Post-traumatic Stress Disorder : PTSD

ผู้ประสบเหตุ

ผู้เป็นโรคนี้ต้องเป็น....

- หวาดกลัวสุดขีด ช่วยตัวเองไม่ได้
- Re-Experience Symptoms รู้สึกเหมือนมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นซ้ำๆ คิดซ้ำๆ ฝันซ้ำๆ
- Dissociative Symptoms ซึ้อค มึนงง จำเหตุการณ์ไม่ได้
- Avoidance หลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ทำให้นึกถึงเหตุการณ์นั้น
- Hyperarousal Symptoms นอนไม่หลับ กระวนกระวาย หงุดหงิด ใจเต้นเร็ว ง่ายตกใจง่าย
- Negative Mood มีความสุขยาก

Adjustment Disorder

รุนแรงน้อยกว่ากลุ่มแรก แต่อาจ
เรื้อรังได้พอๆ กัน มีเหตุที่ทำให้เครียด
ภายใน 3 เดือนก่อนมีอาการ
อาการดังกล่าวปรากฏใน 3 ลักษณะ คือ

- Depression Mood อากาศซึมเศร้า หงุดหงิด ไม่เป็นมิตร ไม่มีความสุข ขาดความมั่นใจในตนเอง
- Anxiety วิตกกังวล กระวนกระวาย ตกใจง่าย คิดมาก ฟูมฟาย ย้ำคิดย้ำทำ กังวลล่วงหน้า
- Conduct Behaviors พฤติกรรมก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ เข้าหาสิ่งเสพติด เสียวเสร์ พฤติกรรมอะไรที่ไม่เคยทำก็ทำ

อาการข้อ 3, 4, 5, 6, 7 มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น
อาการทั้งหมดเกิดขึ้นได้ในช่วง 2-3 วันแรกหลังเกิดเหตุ ถือเป็นปกติ แล้วค่อยๆทุเลาลง ในช่วง 2 สัปดาห์
หากไม่หาย และมีแนวโน้มเป็นมากขึ้น **ควรพบจิตแพทย์เพื่อเข้ารับการรักษาที่ถูกต้อง**
*หากมีอาการดังกล่าวใน 1 เดือน เรียกว่า ASD/ หากเกิน 1 เดือนขึ้นไป เรียกว่า PTSD

Recovery : การฟื้นฟู

ร่วมสร้างพลังในชุมชน (Community Resilience)

- เสริมสร้างกำลังใจให้ตนเองและผู้อื่น
- ทำให้ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งในชุมชน
- ให้การเข้าถึงกิจกรรมกลุ่ม (Group Support)
- สร้างความร่วมมือในชุมชน
- ทำให้ชุมชนสามารถดำเนินต่อไปได้
- สร้างอาชีพที่ยั่งยืน
- มีความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการฟื้นฟูชุมชน
- มีแผนรับมือภัยพิบัติของชุมชน
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนใกล้เคียง